

Numeraloj: wan, tu, tri, foa, faiv, sikis, seven, et, nain, ten

Specimenoj:

gude = good day – bonan tagon

apinun = afternoon – bonan posttagmezon, vesperon

sik = sick – malsana, *haus sik* – malsanulejo

bulut = blood – sango

kaikai – manĝaĵo

tenkyu = thank you – dankon

yu stap gut? – kiel vi fartas?, *orait* = all right – bone

lukim yu = look in you – ĝis revido

husat nem bilong yu? = what a name belong you – kio estas via nomo?

Teksto de “Patro nia”:

Papa bilong mipela, yu stap long heven. Mekim nem bilong yu i kamap bikpela. Mekim kingdom bilong yu i kam. Strongim mipela long bihainim laik bilong yu long graun, olsem ol i bihainim long heven. Givim mipela kaikai inap long tude. Pogivim rong bilong mipela, olsem mipela i pogivim ol arapela i mekim rong long mipela. Sambai long mipela long taim bilong traim. Na rausim olgeta samting nogut long mipela. Amen.

Unserdeutsch, kiu ekestis en la orfejoj de la Germana Novgvineo, estas la ununura vivanta kreola lingvo devenanta de la kolonia germana; la posteuloj de la unuaj parolantoj parte elmigris post 1975 en Aŭstralion, kie ili ankoraŭ flegas tiun lingvon. Hirimotua lingvo *Hiri Motu* estas kreola lingvo parolata ĉefe en Papuo kiel simpligita formo de la motua lingvo, uzita inter motuanoj kaj iliaj komercaj partneroj surborde de la papua golfo. Ĝi estis uzata ankaŭ de la papuaj policianoj.

4.4. Ekzemploj de francecaj kreolaj lingvoj

Luiziano. En partoj de Luiziano kaj Teksaso estas parolata kreola lingvo *Créole Louisianais*, nomata ankaŭ *Français Nègre*, kio indikas, ke ĝi ekestis ĉe nigraj sklavoj (kaj krome ĉe indianoj). Krom tio en kelkaj partoj de Luiziano, la blankuloj devenantaj de iamaj francaj superaj sociaj tavoloj parolas la iom arĥaigintan francan lingvon. Tiu ĉi aparta formo de la franca lingvo ne estu intermiksita kun la kreola lingvo.

Haitio. La kreola lingvo, simila al tiu de Luiziano, disvastiĝis kvazaŭ popola ĉiutaga lingvo, parolas ĝin ĉ. kvin milionoj da homoj. Oficiala lingvo estas la franca lingvo, kiun ĉiutage uzas nur malgranda supera socia tavolo en interna kontakto. Ekde la 1950-aj jaroj oni agnoskas al la kreola lingvo statuson de vera lingvo kaj ĝi iĝas grava instrumento de la landa alfabetiga programo. Ekzistas vikipedio: https://ht.wikipedia.org/wiki/Paj_Prensipal.

Sejšeloj. *Créole seychellois* evoluis surbaze de preskaŭ pure franca vortaro, kun forte simpligita gramatiko. Aperas en ĝi ĵurnalo «Seychelles nation». (Ekzemplo: Sa zur la pli ti tombe = Ce jour la pluie est tombée.)